

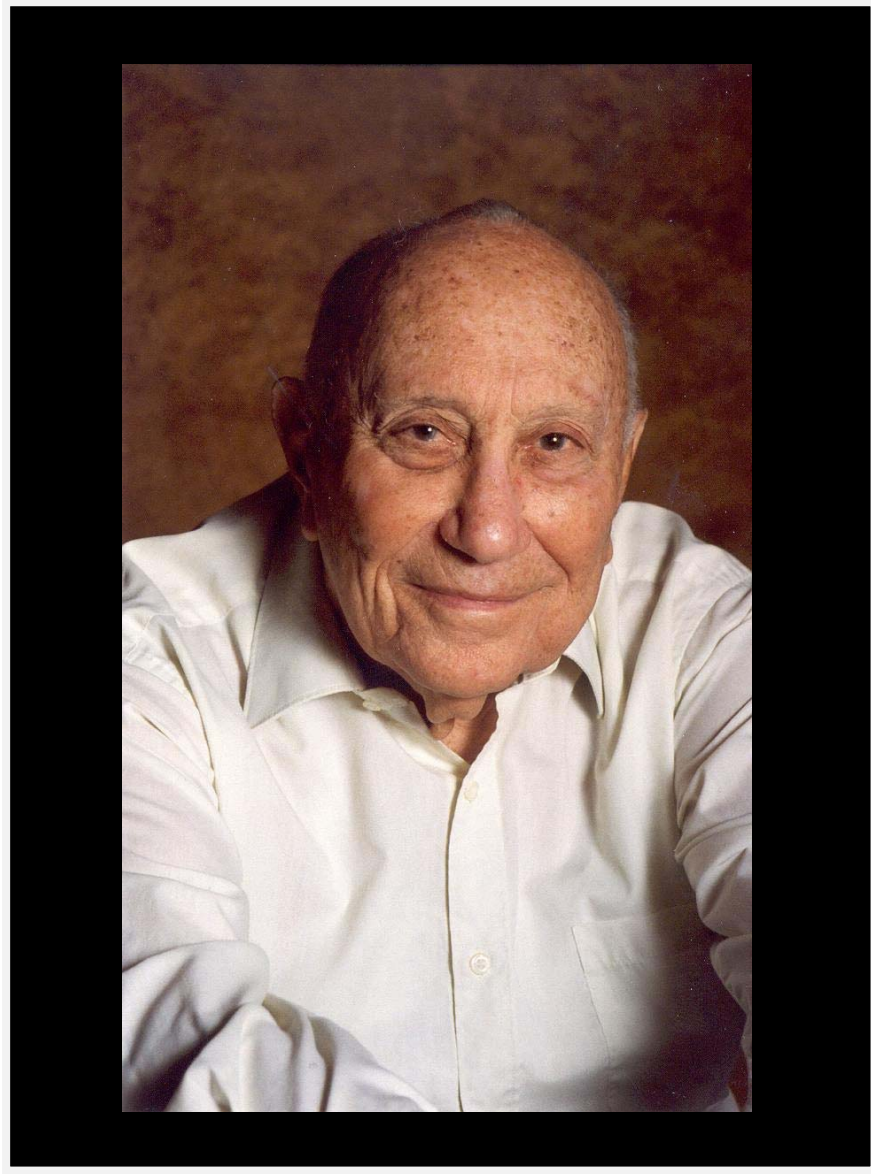

מרכז המידע למוזיזעין ולטרור
המרכז למורשת המוזיזעין (מל"מ)

20 יולי, 2009

האלוף (בדימוס) מאיר עמית, מפקד, מנהיג וחבר, הלך לעולמו

■ **האלוף (מיל) מאיר עמית**, מפקד, מנהיג וחבר, הלך לעולמו ביום שישי, ה-17 ביולי 2009 בגיל 88. מאיר מילא שורה ארוכה של תפקידי מפתח בצבא, במודיעין, בפוליטיקה, בכלכלה ובחזית הטכנולוגית של מדינת ישראל. תפקידים בולטים בביוגרפיה שלו היו ראש אמ"ן, ראש המוסד, שר התחבורה והתקשורת ומנכ"ל קונצרן כור. מאיר עמית הטביע חותמו בכל מקום בו שרת ובשנת 2003 הוענק לו פרס ישראל על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה. מאיר הקים את עמותת המל"מ, שנועדה להנציח את חללי קהילת המודיעין ולשמר את מורשת הקהילה, ועמד בראשה שנים ארוכות. מאיר עמית היה נשוי ליונה לבית קלמן. הוא הותיר אחריו שלוש בנות – ניצה, ענת ואילת – נכדים ונינים.

■ **תולדות חייו של מאיר עמית עוברים כחוט השני בפרקים המרכזיים בתולדות מדינת ישראל**. "נולדתי על כביש צמח-טבריה, להורי חיה ושמעון סלוצקי, אנשי גדוד העבודה, שהתגוררו אז במושבה כינרת", מספר מאיר עמית בהקדמה לספרו "ראש בראש, מבט אישי על אירועים גדולים ופרשיות עלומות". "משחר ילדותי ינקתי את ערכי תנועת העבודה והם הטביעו את חותמם על הלך-מחשבתי ועל מעשי. החינוך שקיבלתי, מבית-הספר היסודי בשכונת בורוכוב ברמת-גן, דרך בית החינוך המחוזי (החקלאי) בגבעת השלושה ועד ההליכה להגשמה בקיבוץ אלונים, החדיר בי אמונה לווהט בערכים אלה והגביר את תחושת האכפתיות שלי. ולאחר גירסת הינקות של בית ההורים ושל בתי החינוך של זרם העוברים התגבשה השקפת-עולמי בתנועות הנוער הסוציאליסטיות, הצופים העובדים והנוער העובד ובארגון ה'הגנה', שאליו הצטרפתי בהיותי בן שש-עשרה שנים בלבד. דרך זו היתה טבעית אז, חלק בלתי-נפרד מן הסביבה שבה גדלתי."

■ **"את ימי מלחמת השחרור עשיתי בחטיבת 'גולני'"**, מספר מאיר עמית בספרו "ראש בראש". "התחלתי כמפקד פלוגה ולא דילגתי על שום שלב בשרשרת הפיקוד: מ"פ, סמג"ד, מג"ד. גם לא פסחתי כמעט על שום קרב. לחמתי עם פלוגתי בכל מקום אפשרי: נגד קאוקג'י במשמר העמק ובסג'רה, נגד הסורים בדגניה ובעמק הירדן, נגד הירדנים בעמק בית שאן ואחר-כך, כמפקד גדוד פשיטה ממוכן, נגד צבא ההצלה הערבי במבצע 'חירם' בגליל ונגד המצרים במבצע 'חורב' בנגב המערבי. ולסיום כבש הגדוד שלנו את אילת. מיד אחרי המלחמה התמניתי למפקד חטיבת 'גולני' ובכך השלמתי את רצף התפקידים בחטיבה – ממפקד פלוגה ועד מפקד החטיבה."

■ עם הפילוג בתנועה הקיבוצית עזב מאיר עמית את קיבוצו והחליט על שירות לאורך זמן בצבא הקבע. בשנת 1953 שרת מאיר **כראש אגף המבצעים בצה"ל**. בשנים 1955-1956 שימש מאיר **כאלוף פיקוד הדרום** וכראש אג"מ (פעם שנייה) ונטל חלק בתכנון מבצע קדש (1956). בשנת 1958 הוא מונה לאלוף **פיקוד המרכז**. סמוך לכך נפצע קשה במהלך צניחה והיה מאושפז בבית החולים למעלה משנה. בתהליך החלמתו הוא יצא ללימודי תואר שני במינהל עסקים בארה"ב (1961).

■ כששב מאיר עמית מארה"ב בקיץ 1961, פנה אליו רב-אלוף צבי צור (צ'רה) וביקש ממנו לקבל את הפקוד על אמ"ן. **הוא מונה לראש אמ"ן בתחילת 1962**, ראש אמ"ן הראשון שלא

צמח בתוך קהילת המודיעין אלא בדרג הצבאי-מבצעי. בתפקיד זה חיזק מאיר עמית את יחידות איסוף המודיעין. ב-1963 מונה מאיר עמית על ידי בן גוריון **לראש המוסד**. באותה שנה כיהן מאיר עמית כראש אמ"ן וראש המוסד בו זמנית, תקדים יחיד בקהילת המודיעין הישראלית. **בשנים 1964-1968 הוא כיהן כראש המוסד**. בתפקידו אלו עיצב מאיר עמית את דמותם של אמ"ן ושל המוסד והתאימם לאתגרי המחר. הוא העמיק את שיתוף הפעולה בין המוסד לאמ"ן. תוך שהוא מביא עימו את המנהיגות הנדרשת לכך ואת ראיית צרכי המודיעין מנקודת מבטו של הצרכן, מקבל החלטות.

ראש הממשלה לוי אשכול מבקר ביחידת אמ"ן בשנת 1963. משמאל: האלוף מאיר עמית. מימינו של אשכול: יצחק רבין.

מאיר עמית בלשכתו בקריה בשנת 1963, השנה בה מילא תפקידי ראש אמ"ן וראש המוסד במקביל במשך שמונה חודשים.

■ כמה מהישגי מאיר עמית כראש המוסד פורסמו בתקשורת. רבים אחרים נותרו סמויים מעינו של הציבור. אחד הבולטים שבהישגים היה הבאת טייס המיג העראקי לישראל (1966). במהלך שרותו כראש המוסד פעל מאיר בנחישות להחזיר את אסירי ה"פרשה" הכלואים במצרים מאז 1954, בהובילו את החזרתם לישראל לאחר מלחמת ששת הימים. ערב מלחמת ששת הימים יצא מאיר בשליחות לוי אשכול לארה"ב במהלכה עלה בידו להשיג "אור ירוק" מהממשל האמריקאי לפתיחה במלחמה. כותב מאיר עמית בספרו ראש בראש (עמוד 241): "אחרי שלושים ושש שעות עזבתי את וושינגטון מחוזק בעמדתי ונחוש בדעתי להמליץ לממשלה לפתוח במתקפה מיידית..." את מסקנתו זאת הציג עמית בפני ישיבת ממשלת ישראל במוצאי שבת, ה-3 ביוני 1967. והשאר היסטוריה.

חתונתה של מרסל ניניו, מגיבורות ה"פרשה", ב-1968, במרכז ראש הממשלה הגב' גולדה מאיר. משמאל: מאיר עמית, ראש המוסד והרמטכ"ל חיים בר-לב.

מאיר עמית נפגש עם מנהיג הכורדים מולא מצטפא ברזאני בהרי כורדיסטאן (1966). בתפקידו כראש המוסד טיפח מאיר מערכת יחסים עניפה עם התנועה הלאומית הכורדית.

■ בספטמבר 1968, לאחר שסיים את תפקידו כראש המוסד, מונה מאיר עמית **למנכ"ל קונצרן "כור"**, הקונצרן התעשייתי הגדול ביותר של ההסתדרות שחלש באותם ימים על חלק גדול מהתעשייה בישראל. הוא הפך את "כור" לחברה כלכלית מודרנית, עם חטיבות מתמחות ומפעלים רווחיים. שנותיו בראשות כור היו הימים הטובים של התעשייה ההסתדרותית.

■ בימים הקשים שלאחר מלחמת יום הכיפורים היה מאיר עמית שותף לביקורת החריפה על המערכת הפוליטית בישראל. זה היה הרקע להצטרפותו למפלגת ד"ש, בהנהגת יגאל ידין, שמטעמה נבחר לכנסת בשנת 1977. ד"ש זכתה אותה עת להישג מרשים, 15 ח"כים, ומשהצטרפה לקואליציה הממשלתית בהנהגתו של מנחם בגין **מונה מאיר עמית לשר התחבורה והתקשורת**. לאחר פחות משנה בתפקיד שר פרש מאיר מן הממשלה כצעד של מחאה ובהמשך פרש מן החיים הפוליטיים.

■ לאחר ניסיונו הקצר בשדה הפוליטיקה שב מאיר לתחום הכלכלי והטכנולוגי. בשנת 1981 הוא יזם את **תכנונו ואת פיתוחו של לווין התקשורת "עמוס"**, שהעלה את ישראל על מפת התקשורת הלוויינית הבינלאומית. מזה כעשרים שנה, נמנה מאיר עמית על החבורה הגדלה והולכת של חלוצי ההיי-טק הישראלי והוא מילא תפקידים מנהליים בכירים בחברות עתירות ידע. בשנת 2003 הוענק לו **פרס ישראל** על תרומה מיוחדת לחברה ולמדינה ועל היותו משקף בתולדות חייו עשירה חלוצית וציונית מגוונת, פעילות בטחונית משמעותית וקידום ופיתוח של הכלכלה והתעשייה הישראלית.

■ בבת עינו של מאיר עמית בעשרים השנים האחרונות היה **המרכז למורשת המודיעין, שאותו הקים, ובראשו עמד**. וכך הוא מספר: "...לאחר שפרשתי ב-1981 מן הפוליטיקה עלה רעיון להקים אנדרטה לזכר חללי קהילת המודיעין, ביזמת ההורים. העליתי הצעה לעשות משהו אחר: אתר חי, שבו תועבר מורשת המודיעין לדורות הבאים. מה יש במרכז למורשת המודיעין? לב העניין הוא מבוך שעליו חקוקים שמות הנופלים במילוי תפקידם. המבוך מחולק לחצרות באופן כרונולוגי. לידו יש 'אוהל שם', ובו תיקים על כל נופל. כל החומר ממוחשב. ושם יש גם

חדר 'יזכור' שבו אפשר לראות במשך 10 דקות שקופיות על הנופלים באותו יום עם רקע קולי. בחדר נוסף יש רשימה של גמלאי קהילת המודיעין שהלכו לעולמם. נוסף לכך יש כאן אמפיטאטרון לאירועים ואודיטוריום שבו נערכות שלוש פעילויות ביום. את האתר הזה עוברים כ- 120,000 מבקרים לשנה. **כמו כן הקמנו מרכז בינלאומי ממוחשב למודיעין ולטרור.**"

■ מאיר עמית ראה **ארבעה יעדים למרכז למורשת המודיעין, שהקים**: "הצבת יד לחברים שנפלו באחת מארבע הזרועות המרכיבות את קהילת המודיעין; חינוך דורות צעירים על מורשת הנופלים תוך שימת דגש על קיומו של אתר 'חי'; ניצול סיפורי המופת של קהילת המודיעין ל"שטיפת מוח" ציונית לבני נוער המתוודעים בביקוריהם במקום לעלילות המודיעין; ולבסוף - בניית משפחה תומכת גדולה, בארץ ובחול", אשר נאמנתה למל"מ אפשרה את פיתוחו, את הרחבתו ואת התוויית אופיו המיוחד של אתר ההנצחה הזה."

■ **"מאיר עמית מילא תפקידים מרכזיים בצבא ובמערכות המודיעין והביטחון של מדינת ישראל"**, ספד לו נשיא המדינה **שמעון פרס**, "הוא מילא תפקידים מרכזיים בחיי המדינה, אך תרומותיו עלו על תפקידיו שכן לא היה אדם מסור ממנו, אחראי ממנו וקפדן ממנו. הוא היה מנהיג טבעי, שאנשים נתנו בו אמון, ובה בעת היה נושא חזון עבור המדינה. ממבצע קדש ויזמתו לשיגור הלויין הראשון לחלל ועד היותו ראש המוסד, כיבדנו אותו, אהבנו אותו ומעשיו ילוו אותנו גם בעתיד. דורות שלמים של ישראלים, דורות שלמים של ילדים חבים למאיר עמית תודה על תרומתו האדירה, שחלקה הגדול סמוי מן העין, לבנין הכוח וההתרעה של מדינת ישראל."

יהי זכרו ברוך.